

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 43 ฉบับที่ 35 : 7 กันยายน 2555

Volume 43 Number 35 : September 7, 2012

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

การบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด จากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี พ.ศ. 2554

Severe Injury by Electrical Shock under National Injury Surveillance, Thailand, 2011

✉ kanjane78@gmail.com

กาญจณีย์ ดำนาจแก้ว, พิมพ์ภา เตชะกมลสุข, อนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ และ อรุณ รั้งผึ้ง
สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

ความเป็นมาและแนวโน้ม

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้วิเคราะห์ติดตามสถานการณ์การบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด จากโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำจังหวัดและกระจายอยู่ทุกภาคของประเทศ และดำเนินการเฝ้าระวังการบาดเจ็บอย่างต่อเนื่อง พบจำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรง (ผู้บาดเจ็บรุนแรง หมายถึง ผู้บาดเจ็บที่ได้รับบาดเจ็บไม่เกิน 7 วัน และเข้ารับการรักษา ณ ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินของโรงพยาบาล แล้วรับไว้สังเกตอาการ/รับไว้รักษาในโรงพยาบาล หรือ ตาย) จากการถูกไฟฟ้าดูด สูงอย่างต่อเนื่อง ในช่วงปี พ.ศ. 2550 - 2554 พบว่าในปี พ.ศ. 2553 - 2554 สูงขึ้นอย่างชัดเจน (รูปที่ 1)

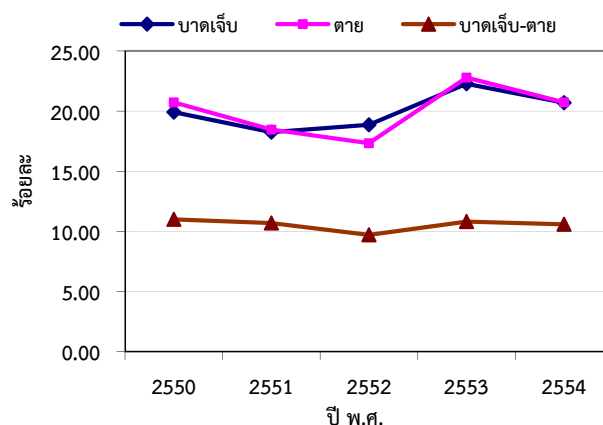
ผลการวิเคราะห์

รายงานการบาดเจ็บรุนแรงจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี พ.ศ. 2554 จากโรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังฯ 33 แห่ง มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด (ICD-10 รหัส W85, W86, W87) จำนวน 1,173 ราย ในจำนวนนี้เสียชีวิต 120 ราย

ในจำนวน 1,173 ราย พบในเพศชายร้อยละ 82.01 ผู้บาดเจ็บมีอายุตั้งแต่ 1- 90 ปี อายุต่ำกว่า 25 ปี มีสัดส่วนสูงสุด ร้อยละ 11.59 รองลงมาอายุ 25 - 29 ปี ร้อยละ 11.42

อาชีพที่ได้รับบาดเจ็บสูงสุด คือ ผู้ใช้แรงงาน ร้อยละ 49.36 รองลงมา คือ นักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 10.06 การบาดเจ็บจากการทำงานในอาชีพ ร้อยละ 36.49

เวลาที่เกิดเหตุสูงสุดเวลา 08.00 - 11.59 น. ร้อยละ 28.80 วันเสาร์เกิดเหตุสูงสุด ร้อยละ 16.11 รองลงมา คือ วันศุกร์ ร้อยละ 14.75 พบบาดเจ็บสูงสุดในเดือนสิงหาคม ร้อยละ 10.66 รองลงมา คือ เดือนมิถุนายน ร้อยละ 10.14 ตายสูงสุดในเดือนตุลาคม ร้อยละ 14.17 รองลงมา คือ เดือนกรกฎาคม ร้อยละ 11.67 (รูปที่ 2)

รูปที่ 1 ร้อยละการบาดเจ็บ การเสียชีวิต และ บาดเจ็บ-เสียชีวิต
จากการถูกไฟฟ้าดูด ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2550 - 2554

◆ การบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด จากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี พ.ศ. 2554	545
◆ สรุปการตรวจข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม - 1 กันยายน 2555	549
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 35 ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม - 1 กันยายน 2555	552
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำเดือนสิงหาคม 2555	557

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประจักษ์ ภูนาศ
นายแพทย์ธวัช จายน้อยอิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์ดำนวน อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภาสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : แพทย์หญิงพิมพ์ภา เตชะกมลสุข

กองบรรณาธิการ

บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์ พงษ์ศิริ วัฒนาสุรภิตต์ สิริลักษณ์ รังมิ่งวงศ์

ฝ่ายข้อมูล

สมาน สยมภูจินันท์ ศศิธรณ์ มาแอะเดียน พัชรีย์ ศรีหมอก
น.สพ. ธีรศักดิ์ ชักนำ สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์

ฝ่ายจัดส่ง : พูนทรัพย์ เปี่ยมณี เชิดชัย ดาราแจ้ง พริยา คล้ายพ้อ

ฝ่ายศิลป์ : ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ ตักดีศิริสัมพันธ์

แนวทางการเฝ้าระวังใช้หัตถ์ในคน

- แนวทางการเฝ้าระวังใช้หัตถ์ในคน
- แบบส่งตัวอย่างเพื่อตรวจวินิจฉัยผู้ป่วยสงสัยใช้หัตถ์ใหญ่/ใช้หัตถ์นก
- แบบแจ้งผู้ป่วยกลุ่มอาการคล้ายใช้หัตถ์ใหญ่ (ILI) ในข่ายเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา (AI 1)
- แนวทางการส่งตัวอย่างตรวจเชื้อใช้หัตถ์นก
- แบบสอบสวนผู้ป่วยสงสัยใช้หัตถ์ใหญ่ใหญ่/ใช้หัตถ์นก (AI-2)

สามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์สำนักโรคระบาดวิทยาในกรณีพบผู้ป่วยสงสัยใช้หัตถ์นก ให้กรอกแบบรายงานผู้ป่วยอาการคล้ายใช้หัตถ์ใหญ่ (AI 1) ส่งสำนักโรคระบาดวิทยา ภายใน 24 ชั่วโมง มาที่ outbreak@health.moph.go.th หรือโทรสารที่หมายเลข 0-2591-8579 หรือ แจ้งทางโทรศัพท์ที่หมายเลข 0-2590-1882, 0-2590-1876, 0-2590-1895

นอกจากนี้พบว่าผู้บาดเจ็บรุนแรงจากไฟฟ้าดูด มีการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ร้อยละ 4.17

โรงพยาบาลที่มีผู้บาดเจ็บรุนแรงสูงสุด เข้ารับการรักษาจากการถูกไฟฟ้าดูดสูงสุด โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา รองลงมาโรงพยาบาลสุรินทร์และโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี) (ตารางที่ 1)

ใน ปี พ.ศ. 2554 ผู้ได้รับบาดเจ็บจากการถูกไฟฟ้าดูดสูงสุด ส่วนใหญ่จะมีอาการช็อก (T75.4) ร้อยละ 44.82 ส่วนอวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บสูงสุด คือ มือและข้อมือ ร้อยละ 35.47 รองลงมา คือ ศีรษะและคอ ร้อยละ 16

การเข้าถึงการรักษาพยาบาล พบว่ามีผู้ได้รับบาดเจ็บจากการถูกไฟฟ้าดูดส่งต่อมาจากสถานบริการอื่น ส่วนใหญ่มาจากสถานพยาบาลนอกจังหวัด ร้อยละ 42.03 และผู้ได้รับบาดเจ็บจากการถูกไฟฟ้าดูดมาโรงพยาบาลโดยตรง (ไม่ส่งต่อจากโรงพยาบาลอื่น) ซึ่งมีญาติหรือผู้เห็นเหตุการณ์นำส่งร้อยละ 39.90 นำส่งโดยหน่วยบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ร้อยละ 12.79

สรุป

1. มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด ปี พ.ศ. 2550 - 2554 สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้ใช้แรงงานได้รับบาดเจ็บสูงสุด เป็นการบาดเจ็บจากการทำงานในอาชีพสูงมากถึงร้อยละ 36.49 เกิดเหตุสูงสุดในเวลา 08.00 - 11.59 น. ร้อยละ 28.80 วันเสาร์เกิดเหตุสูงสุดร้อยละ 16.11 เดือนสิงหาคมเกิดเหตุสูงสุด ร้อยละ 10.66 และ ตายสูงสุดในเดือนตุลาคม ร้อยละ 14.17 โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา มีผู้บาดเจ็บจากการถูกไฟฟ้าดูดเข้ารับการรักษาสูงสุด ร้อยละ 6.99

3. ผู้บาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด ตีมีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 4.17

4. อวัยวะที่ได้รับบาดเจ็บ คือ บาดเจ็บที่มือและข้อมือ บาดเจ็บที่ศีรษะและคอ และมีอาการช็อกสูง ร้อยละ 44.82

ข้อเสนอแนะ

การควบคุมป้องกันอันตรายโดยทั่วไปจากสาเหตุไฟฟ้าดูด

1. หมั่นตรวจเช็คอุปกรณ์และสายไฟ และควรซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด
2. ควรวางสายไฟให้พ้นทางเดิน และบริเวณที่วางสายไฟไม่ควรวางสิ่งของที่หนัก ๆทับ
3. ห้ามใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่เปียกน้ำ
4. ห้ามซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเองโดยไม่มีความรู้
5. ไม่ควรใช้ไฟฟ้าหลายอย่างกับปลั๊กไฟตัวเดียวกัน

6. ต่อดำเนินการกับเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชิ้น (ที่จำเป็น) เพื่อให้ไฟฟ้าลงดิน

7. อย่าแตะอุปกรณ์ไฟฟ้าเมื่อร่างกายเปียกชื้น เพราะกระแสไฟฟ้าจะไหลผ่านร่างกายได้สะดวก

8. ควรจะติดตั้งเครื่องตัดไฟฟ้าลัดวงจรภายในบ้าน เพื่อความปลอดภัยและเป็นการป้องกันอันตรายจากไฟฟ้า

9. เดินสายไฟฟ้าในบริเวณที่แห้ง ไม่เปียกชื้นหรือมีน้ำท่วมขัง กรณีมีเด็กเล็กอาศัยอยู่ด้วย ควรติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงกว่าระดับพื้นในระยะไม่ต่ำกว่า 1.5 เมตร หากติดตั้งในระดับต่ำ ให้หาที่ครอบปลั๊กไฟหรือเลือกใช้ปลั๊กที่มีช่องเสียบแบบหมุน เพื่อป้องกันเด็กเอานิ้วแหย่ปลั๊กไฟ

10. ไม่ปล่อยสายไฟฟ้าพาดผ่านบริเวณโครงเหล็ก รั้วเหล็ก ราวเหล็ก และส่วนที่เป็นโลหะ หากจำเป็นควรนำสายไฟร้อยใส่ท่อพีวีซีให้เรียบร้อย เพื่อป้องกันกระแสไฟฟ้ารั่วลงบนโครงโลหะ และหากสายไฟฟ้าชำรุดจะทำให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้

การป้องกันไฟฟ้าดูดเมื่อเกิดกรณี น้ำท่วม

1. สำรวจสายไฟ ปลั๊กไฟ และเครื่องใช้ไฟฟ้าที่ติดตั้งในระดับต่ำต้องรีบย้ายให้สูงพ้นระดับน้ำ

2. ถ้าน้ำท่วมปลั๊กไฟแล้ว ให้รีบปลดคัตเอาต์ทันที

3. ตรวจสอบสายไฟที่แช่น้ำ เพราะอาจจะมีกระแสไฟฟ้ารั่ว

4. หลีกเลี่ยงการเข้าใกล้เสาเหล็กที่มีอุปกรณ์ไฟฟ้า ถ้าย้ายเครื่องใช้ไฟฟ้าไม่ทัน ถูน้ำท่วมแล้วควรหยุดใช้งานจนกว่าจะได้รับการตรวจสอบสภาพก่อน

5. ตรวจสอบสวิตช์ไฟฟ้าว่ามีน้ำเข้า หรือถูกฝนสาดหรือไม่ ถ้าเปียกน้ำอย่าแตะต้องอุปกรณ์และเครื่องใช้ไฟฟ้าใด ๆ

6. ห้ามใช้เครื่องไฟฟ้าที่โดนน้ำท่วมแล้ว ควรตรวจสอบก่อน

7. อย่าแตะสวิตช์ไฟ อุปกรณ์ไฟฟ้า หรือเครื่องใช้ไฟฟ้าที่กำลังเสียบปลั๊กอยู่ ในขณะที่ร่างกายเปียกชื้นหรือกำลังยืนอยู่บนพื้นเปียก ๆ

8. เมื่อน้ำท่วมในบ้านต้องตัดการจ่ายไฟทันที

9. งดใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิดขณะเกิดน้ำท่วม

การช่วยเหลือขณะเกิดเหตุ

1. เมื่อพบคนถูกไฟฟ้าดูด จะต้องตัดการจ่ายไฟทันที (สับคัตเอาต์หรือเต้าเสียบ) เพื่อตัดกระแสไฟฟ้าก่อนจะเข้าไปช่วยเหลือ

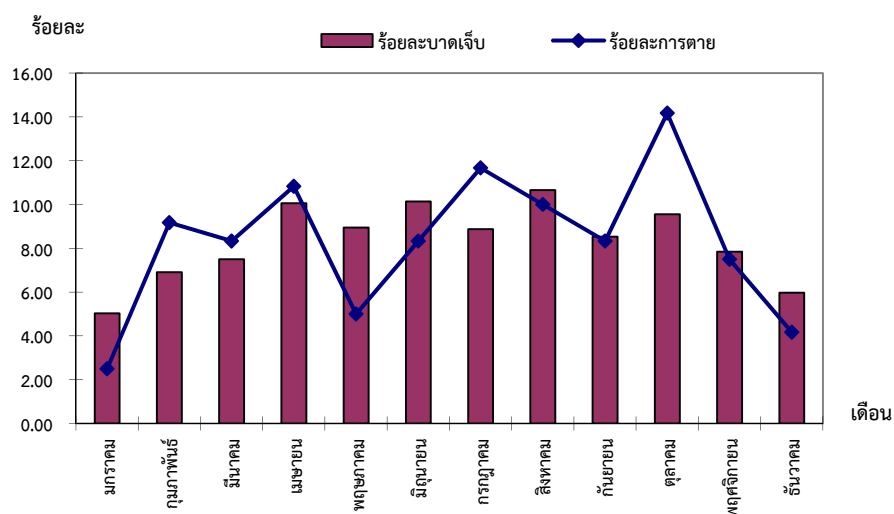
2. หากไม่สามารถสับสะพานไฟลงได้ ห้ามใช้มือจับต้องคนที่กำลังถูกไฟฟ้าดูด

3. ผู้ที่จะเข้าไปช่วยร่างกายต้องไม่เปียกน้ำและสวมรองเท้า และต้องไม่สัมผัสผู้ถูกไฟฟ้าดูดโดยตรง

4. ยืนในที่แห้งและใช้ไม้แห้งหรือฉนวนไฟฟ้าช่วยอุปกรณ์ไฟฟ้าให้พ้นจากผู้ที่ถูกกระแสไฟฟ้าดูดหรือใช้ผ้าแห้ง/เชือกแห้งดึงผู้ช่วยออกจากจุดที่เกิดเหตุโดยเร็ว

5. เมื่อช่วยผู้ถูกไฟฟ้าดูดหลุดออกมาแล้ว ให้รีบปฐมพยาบาล ถ้าหยุดหายใจ ให้เป่าปากช่วยหายใจ หากคลำชีพจรไม่ได้ให้หมดหัวใจ

6. รีบส่งโรงพยาบาลทันที หรือขอความช่วยเหลือจากหน่วยการแพทย์ฉุกเฉิน 1669

รูปที่ 2 ร้อยละของการบาดเจ็บและการตายจากการถูกไฟฟ้าดูด จำแนกตามเดือนเกิดเหตุ ปี พ.ศ. 2554

ตารางที่ 1 ร้อยละการบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด จำแนกตามสถานที่รักษา ปี พ.ศ. 2554

ที่	โรงพยาบาล	ร้อยละ
1	มหาวิทยาลัยราชสีห์	6.99
2	สุรินทร์	5.29
3	สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี)	5.03
4	สุราษฎร์ธานี	4.69
5	ขอนแก่น	4.43
6	มหาวิทยาลัยศรีธรรมราช	4.35
7	นครปฐม	4.18
8	ฉะเชิงเทรา	3.92
9	หาดใหญ่ (สงขลา)	3.84
10	สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์)	3.67
11	ตรัง	3.5
12	ชลบุรี	3.41
13	อุดรธานี	3.32
14	ราชบุรี	2.98
15	เจ้าพระยาอภัยภูเบศ (ปราจีนบุรี)	2.9
16	ลำปาง	2.9
17	พระปกเกล้า (จันทบุรี)	2.81
18	กระบี่	2.81
19	อุดรดิตถ์	2.73
20	เชียงรายประชานุเคราะห์ (เชียงราย)	2.56
21	เจ้าพระยาอภัยภูเบศ (สุพรรณบุรี)	2.56
22	ยะลา	2.56
23	ระยอง	2.47
24	พุทธชินราช (พิษณุโลก)	2.39
25	ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (ชุมพร)	2.39
26	สระบุรี	2.05
27	วชิระภูเก็ต	2.05
28	นพรัตน์ราชธานี	1.88
29	พระนครศรีอยุธยา	1.79
30	พระนั่งเกล้า (นนทบุรี)	1.19
31	ตะกั่วป่า	1.11
32	เลิดสิน	0.68
33	บุรีรัมย์	0.6
รวม		100

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณโรงพยาบาลเครือข่ายระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บ 33 แห่ง ที่เป็นฐานข้อมูลให้สำนักระบาดวิทยาดังนี้

รพ.นครราชสีมา, รพ.นครศรีธรรมราช, รพ.ลำปาง, รพ.ราชบุรี, รพ.ยะลา, รพ.สวรรค์ประชารักษ์ (นครสวรรค์), รพ.พระปกเกล้า (จันทบุรี), รพ.หาดใหญ่ (สงขลา), รพ.เชียงรายประชานุเคราะห์ (เชียงราย), รพ.ระยอง, รพ.เลิดสิน (กรุงเทพฯ), รพ.นพรัตน์ราชธานี (กรุงเทพฯ), รพ.ชลบุรี, รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศ (ปราจีนบุรี), รพ.สรรพสิทธิประสงค์ (อุบลราชธานี), รพ.อุดรธานี, รพ.พุทธชินราช (พิษณุโลก), รพ.สุราษฎร์ธานี, รพ.ตรัง, รพ.สระบุรี, รพ.เจ้าพระยาอภัยภูเบศ (สุพรรณบุรี), รพ.อุดรดิตถ์, รพ.สุรินทร์, รพ.พระนครศรีอยุธยา, รพ.นครปฐม, รพ.ขอนแก่น, รพ.สุรินทร์ และรพ.พระนั่งเกล้า (นนทบุรี), ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ (ชุมพร), รพ.ฉะเชิงเทรา, รพ.วชิระภูเก็ต, รพ.กระบี่ และ รพ.ตะกั่วป่า

เอกสารอ้างอิง

1. Momypedia. ใช้เครื่องไฟฟ้า...หน้าฝน. [สืบค้นวันที่ 10 สิงหาคม 2555] เข้าถึงได้จาก <http://momypedia.com>
2. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. ฝนตกน้ำท่วม ยิ่งเสี่ยง 'ไฟช็อต-ไฟดูด'. [สืบค้นวันที่ 10 สิงหาคม 2555] เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th/healthcontent/article/24411>
3. สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. ป้องกันไฟฟ้าดูดช่วงน้ำท่วม. [สืบค้นวันที่ 10 สิงหาคม 2555] เข้าถึงได้จาก <http://thaincd.com/media/leaflet/injured.php>

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

กาญจณีย์ ตำนาคแก้ว, พิมพภา เตชะกมลสุข และอนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ และอรุณ รั้งผึ้ง. การบาดเจ็บรุนแรงจากการถูกไฟฟ้าดูด จากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บระดับชาติ ปี พ.ศ. 2554. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2555; 43: 545 - 8.

Suggested Citation for this Article

Dumnakkaew K, Techakamonsuk P, Sangjantip A and Rungpueng A. Severe Injury by Electrical Shock under National Injury Surveillance, Thailand, 2011. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2012; 43: 545 - 8.